

آنچه در مورد مالیات باید بدانیم؟

فرهنگ مالیاتی

فرهنگ مالیاتی به معنای باورها و شناخت مردم در مورد مالیات و لزوم پرداخت آن توسط آن‌هاست. هرگاه بتوانیم ضرورت دریافت مالیات از مردم را به صورت مستدل و منطقی برای آن‌ها بیان کرده، به آنان آگاهی‌های لازم را داده و برای آن‌ها به صورت شفاف توضیح دهیم که مالیات دریافتی از مردم و توسط دولت صرف چه هزینه‌هایی می‌شود و در صورت نپرداختن مالیات، دولت و مردم دچار چه مشکلاتی خواهند شد و همچنین مردم به یک باور برسند که دولت مالیات دریافتی را برای بهبود وضع جامعه و توسعه اجتماعی و رفاه شهروندان هزینه می‌کند آنگاه می‌توان ادعا کرد که مقدمات یک فرهنگ مالیاتی خوب برای پرداخت مالیات توسط عامه مردم به وجود آمده است. به این منظور باید:

- ۱- مقبولیت عامه نسبت به مفهوم مالیات یعنی باور و اعتقاد عمومی نسبت به مالیات را ایجاد و گسترش داد.
- ۲- مردم نسبت به حکومت و شرایط سیاسی جامعه، نگاهی مثبت داشته باشند.
- ۳- یک باور دو طرفه بین دولت و مردم وجود داشته باشد.

تمکین مالیاتی و رابطه آن با فرهنگ مالیاتی

با توجه به اهمیت مالیات و درآمدهای مالیاتی در توسعه اقتصاد کشور و تحقق اهداف کلان اجتماعی، شناخت عوامل موثر بر تمکین مالیاتی و فرار مالیاتی ضرورت بسیار دارد. شناخت این عوامل به منظور طراحی روش‌های کارآمد برای افزایش درآمدهای مالیاتی، مستلزم درک جنبه های گوناگون رفتاری مودیان در خصوص قضاوت و تصمیم‌گیری برای تمکین مالیاتی است. یکی از مهم‌ترین راه های افزایش درآمدهای مالیاتی، تلاش برای افزایش تمکین مالیاتی است. افزایش تمکین مالیاتی نه تنها درآمد دولت را بهبود می‌بخشد بلکه راهی برای جلوگیری از فرار مالیاتی و گریز از مالیات محسوب می‌شود. پژوهش‌ها نشان داده که حتی با وجود حساسی‌های شدید و وضع جرایم سنگین، کاهش درآمد دولت‌ها از طریق عدم تمکین مالیاتی، به تهدید شایان توجهی برای اقتصاد برخی کشورها تبدیل شده است.

سرپرست اداره کل امور مالیاتی:

۸۷ درصد مودیان از مالیات معاف شدند

مبارزه با فرار مالیاتی

وی خاطرنشان کرد: حساب‌های بانکی بررسی شده است اما شامل همه شهروندان و کسانی که کسب‌خرد دارند نمی‌شود. بیشتر افرادی هدف هستند که به فرار مالیاتی مرتکب شده اند و مربوط به کسانی که در زیرزمین‌ها یا گردش مالی بالایی کسب درآمد می‌کنند که از طریق این سیستم

حساب‌های بانکی بررسی می‌شود و صاحبان حساب را در وادی های مالیاتی دعوت می‌کنند و از آنان توضیح می‌خواهند

رئیس می‌باید این که سازمان امور مالیاتی به صورت جدی با افرادی که فرار مالیاتی و پولشویی انجام می‌دهند برخورد می‌کند. گفت: ماده ۳۰ مالیات بر ارزش افزوده این اختیار را به سازمان امور مالیاتی می‌دهد که همه اسناد و مدارک مودیان را مورد بررسی قرار دهد که این اسناد و مدارک شامل حساب‌های بانکی و گردش مالی مودیان است. وی تصریح کرد: در استان ما شرایط بسیار متفاوت است و به این سیستم ورود پیدا نکردیم و اطلاعاتی که از سازمان امور مالیاتی کشور رسیده تقریباً ۱۱ پرونده مالیاتی بوده که رسیدگی شده و منجر به مطالبه مالیات نشده است.

کاهش چشمگیر دریافت مالیات و عوارض

وی با بیان این که همچنین جدیدا کاهش زیادی در دریافت مالیات و عوارض ایجاد شده است ادامه داد: برای آهن فروشان و عمده‌فروشان مواد غذایی ۶ درصد مالیات محاسبه شده که با فرمول اعمال ضرب مالیات حساب می‌شود و کاهش جدی در مالیات و عوارض آن‌ها ایجاد شده است. به گفته رئیس می‌یکی از مهم‌ترین اقدام‌هایی که سازمان امور مالیاتی در چند ماهه گذشته برای کاهش نرخ مالیات و عوارض ارزش افزوده این است که براساس بند ۲ تبصره ۶ قانون بودجه سال ۹۶ در شیوه دریافت مالیات عوارض ارزش افزوده تغییر ایجاد شده است.

وی اضافه کرد: از جمله اقدام‌های دیگر سازمان امور مالیاتی که به ویژه در ماه‌های اخیر در دستور کار قرار گرفته و به صورت جدی پیگیری آن هستیم، مبارزه با فرار مالیاتی است. یکی از راه‌های مبارزه با فرار مالیاتی بررسی تراکشن‌های حساب‌های بانکی است.

تعامل با شهرداری‌ها از برنامه‌های راهبردی اداره کل است

رئیس می‌در دیدار با شهرداران استان اظهار داشت: شهرداری‌ها باید گزارش از درآمدهای حاصل از محل مالیات بر ارزش افزوده به مردم بدهند چرا که حق مسلم مردم است که بدانند مالیات و عوارضی که پرداخت نموده‌اند کجا هزینه می‌شود.

وی با اشاره به این که عوارض دریافتی مالیات بر ارزش افزوده در همان شهرستان هزینه می‌شود، افزود: قانون این امکان را به مسئولان می‌دهد که برای توسعه خدمات به شهروندان با عزمی جدی و با امکانات و منابع دریافتی مزبور حرص و تلاشی بکنند و این خود را نسبت به مردم ادا نمایند.

نقش مالیات بر توسعه اقتصادی

رشد اقتصادی به منزله افزایش کمی در میزان تولیدات کالاها و خدمات در طی زمان است و معیار اندازه‌گیری آن تغییرات در تولید ناخالص ملی می‌باشد.

مالیات به عنوان پرده‌ای حساب شده و متکی بر برنامه از درآمد و ثروت ملی عمدتاً به مثابه ابزار تنظیم سیاست‌های مالی برای ایجاد تعادل موردنظر در سطح کلان اقتصادی اهمیت می‌یابد به گونه‌ای که بتواند شرایط مناسب جهت رشد و توسعه اقتصادی هماهنگ را ایجاد نماید بدون تردید مالیات و نظام مالیاتی دارای نقش مؤثری در روند توسعه کشور است. مالیات به عنوان یکی از ابزارهای هدایت غیرمستقیم دولت از طریق تأثیر بر فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی می‌تواند در سیاست‌گذاری‌های توسعه صنعتی نقش کلیدی ایفا کند. دولت با تدوین نظام مالیاتی مناسب می‌تواند بر چگونگی دستیابی به هدف‌های توسعه‌ای تأثیر گذارد. مطالبات راهی اساسی برای تأمین مخارج دولت‌ها به شمار می‌آید. توجه نظام مالیاتی چه در زمینه قوانین و چه در زمینه سازمندی مورد نیاز با هدف تأثیر گذاری بر جهت‌گیری بلندمدت اقتصادی، تأمین مخارج دولت و در نهایت کمک به تحقق استراتژی توسعه اقتصادی لازم و ضروری است.

به منظور کارایی بیشتر سیستم جمع‌آوری مالیات لازم است قوانین و مقررات مالیاتی اصلاح شود مدیریت مطلوب و شایسته بوجود آید در حقیقت مدیریت نقش اساسی در کارایی سیستم مالیاتی دارد و با تقویت پایه‌های اخذ مالیات مستقیم و اصلاح ساختار اقتصادی و نیز با تقویت سهم بخش‌های درآمدزای مولد از کل تولید ناخالص ملی امکان بیشتری برای اخذ مالیات‌های مناسب بوجود آمده است و ضمن اثرات تعدیلی در توزیع درآمدها، اعتبارات بیشتری را جهت رفع فقر فراهم می‌آورد.

مالیات بر درآمد اتفاقی: مالیاتی است که از درآمد نقدی و یا غیرنقدی که شخص حقیقی یا حقوقی به صورت بلاعوضی و یا از طریق معاملات محلهاتی و یا به عنوان جایزه یا هر عنوان دیگر از این قبیل تحصیل می‌نماید دریافت می‌شود.

ب- مالیات بر دارایی

مالیات بر ارث: مالیاتی است که در نتیجه فوت شخص اعم از فوت واقعی یا فرضی بر اموال باقی مانده متوفی طبق قانون تعلق می‌گیرد.

مالیات حق تمبر: نوعی مالیات مستقیم است که از طریق الصاق و ابطال تمبر بر اسناد، اوراق و مدارک به منظور رسمیت بخشیدن یا لازم الاجرا نمودن آنها از مودی گرفته می‌شود.

مالیات‌های غیرمستقیم

مالیات‌هایی که پرداخت‌کننده آن مشخص و معین نبوده و تحقق مالیات بستگی به یک قسمت از فعالیت‌های اقتصادی و عملیات افراد داشته و قابلیت انتقال آنها بسیار زیاد باشد و شامل موارد زیر است:

الف- مالیات بر واردات:

مالیات بر حقوق گمرکی

مالیات بر سود بازرگانی

مالیات بر حق ثبت سفارش کالا

مالیات بر واردات اتومبیل

مالیات بر حق ثبت

ب- مالیات بر مصرف و فروش:

مالیات بر فرآورده‌های نفتی

مالیات بر تولید الکل طبی و بهداشتی

مالیات بر فروش سبک

مالیات بر اتومبیل

مالیات بر نقل و انتقال اتومبیل

مالیات بر ارزش افزوده و -

در اجرای ماده ۵۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، به منظور افزایش کارایی نظام مالیاتی و رفع موانع سازمانی موجود و همچنین تمرکز کلیه امور مربوط به اخذ مالیات در یک سازمان واحد سازمان امور مالیاتی کشور در سال ۱۳۸۱ به صورت یک موسسه دولتی و زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی ایجاد گردید. با ایجاد این سازمان کلیه اختیارات، وظایف، نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات موجود وزارت امور اقتصادی و دارایی در معاونت امور مالیاتی و بخش و حوزه‌های مالیاتی به این سازمان منتقل گردید.

مالیات قسمتی از درآمد یا دارایی افراد است که به منظور پرداخت مخارج عمومی و اجرای اهداف و سیاست‌های مالی و در راستای حفظ منافع اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور به موجب قوانین و به وسیله اهرم‌های اداری و اجرایی توسط دولت وصول می‌شود. برخی از اهداف دریافت مالیات در کشورها عبارت است از: تأمین قسمتی از هزینه‌های عمومی دولت، تقسیم عادلانه درآمد و ثروت در جامعه، کنترل نرخ تورم جامعه، کنترل حجم واردات و صادرات و - که تعیین اولویت و اهداف مالیات با توجه به شرایط و وضعیت اقتصادی و برنامه‌های دولتی مشخص می‌گردد.

انواع مالیات در ایران

مالیات‌ها عموماً به دو گروه مالیات‌های مستقیم و مالیات‌های غیرمستقیم تقسیم می‌شوند که هر کدام هم دارای انواع گوناگونی به شرح زیر می‌باشد:

مالیات‌های مستقیم

مالیات‌هایی هستند که به صورت مستقیم از درآمد یا دارایی اشخاص حقیقی یا حقوقی دریافت می‌شود و شامل انواع زیر می‌باشد:

الف- مالیات بر درآمد

مالیات بر درآمد املاک: این نوع مالیات از درآمد اجاره دریافت می‌شود.

مالیات بر درآمد مشاغل: مالیاتی است که از درآمد شخص حقیقی وصول می‌گردد.

مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی: مالیاتی است که از جمع درآمد شرکت‌ها و همچنین درآمد ناشی از فعالیت‌های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌شود دریافت می‌گردد.

۸۷ درصد مودیان سیستان و بلوچستان سال گذشته مشمول بخشودگی مالیات شدند.

سرپرست اداره کل امور مالیاتی گفت: به منظور بهبود فضای کسب و کار و رعایت حقوق شهروندی مردم به وضعیت برآمدی آن‌ها توجه شده است و برای تعامل با شهروندان اولین اقدامی که انجام شده بخشودگی جرایم مالیاتی است. در این راستا در سطح وسیع و با مقیاس بالا هم جرایم مالیاتی مودیان بخشیده شده است.

«رئیس می‌با بیان این که در استان ۸۷ درصد مودیان مورد بخشودگی قرار گرفته‌اند تصریح کرد: اقدام دوم این اداره کل تقسیم بدهی مودیان و بدهکاران مالیاتی بوده است که به طور میانگین ۲۷ درصد از آن به صورت کلی وصول و باقیمانده به صورت طولانی مدت تقسیم شده است.

وی ادامه داد: اقدام سومی که توسط این اداره کل انجام شده معافیت مالیاتی تعدادی از فعالان اقتصادی است. در این راستا سال گذشته بسیاری از صاحبان مشاغل و افراد حقیقی مورد توجه و بخشودگی قرار گرفته‌اند حدود ۱۴ هزار اظهار نامه برای سال ۹۵ ثبت شد و تعدادی از آن‌ها معاف شدند اما به حد نصاب درآمد سالیانه نرسیدند.

کاهش قیمت منطقه‌ای اراضی

رئیس می‌با اشاره به اقدام‌هایی که سبب کاهش قیمت منطقه‌ای اراضی استان شده است ادامه داد: اراضی که بیشتر کاربری آن مورد استفاده سازمان‌های دولتی است بر اساس مصوب کمیسیون املاک ماده ۶۴ قانون مالیات‌های مستقیم واگذار می‌شود. در این قسمت قیمت‌ها برای سال ۹۶ به شدت کاهش پیدا کرده و بستر مناسبی برای سرمایه‌گذاری فراهم شده است. این اقدام بیشتر برای جذب سرمایه‌گذاری انجام شده و مزیتی در مقابل

سرپرست اداره کل امور مالیاتی گفت: از جمله دیگر اقدام‌های سازمان امور مالیاتی تغییر در مالیات بر ارزش افزوده برای برخی از صاحبان مشاغل با حرف بوده است. در این راستا شیوه دریافت مالیات آهن فروشان، بنگ داران مواد غذایی و شرکت‌های تعاونی مصرف تغییر کرده است. قبلاً میزان فروش کالا و خدمات در نرخ مالیات و عوارض ضرب می‌شد.

امیرمؤمنان علی علیه السلام درباره اثرات مالیات در اداره جامعه اسلامی می‌فرمایند: «ولم یستقم امره الا قلیلاً» حکومت، با نابودی مالیات جز اندکی دوام نمی‌آورد.

در نظام اقتصادی اسلام هدف از دریافت مالیات: اداره جامعه اسلامی، تأمین نیازهای نیازمندان، حفظ سرمایه‌ها، اصلاح و تقویت نیروهای مسلح می‌باشد.